ద్రష్ట

కస్తూరి మురళీ కృష్ణ

ఒక్కమాట

దక్షిణ భారతం పైకి దండెత్తి వచ్చిన మొదటి ముస్లిం సేనాని మాలిక్ కాఫర్.

అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ ఢిల్లీ పాలకుడిగా ఉన్న సమయంలో మాలిక్ కాఫర్ మలబారు తీరం వరకూ చొచ్చుకు వచ్చాడు. మధురపై దాడి చేశాడు. శ్రీరంగంలో మారణహోమం సృష్టించాడు. చిదంబర ఆలయాన్ని పునాదులతో సహా పెకిలించి వేశాడు. బోలెడంత సంపదను ఏనుగులపై మోసుకుని ఢిల్లీ తీసుకు వెళ్ళాడు. ఆ దండయాత్ర ఈ కథకు ఆధారం. మాలిక్ కాఫర్ దండయాత్ర వల్ల భారతీయ సమాజంలో జరిగిన అల్లకల్లోలాన్ని, భారతీయ మనస్తత్వం పై కలిగిన గాయాల ప్రభావాన్ని వర్ణించటం ఈ రచన ప్రధానోద్దేశ్యం.

మనకు సాధారణ చరిత్ర పుస్తకాలలో, కనబడని ఘోరమైన చేదు నిజాలు, మనల్ని మనం మరిచిపోతున్న తరుణంలో, మన పూర్వీకులు ఎన్ని దారుణమైన మారణకాండలను అనుభవిస్తూ కూడా ధర్మాన్ని పదిలంగా కాపాడాలో, ప్రజలకు తెలియ చెప్పాలన్న ఆశయంతో ఈ రచన సాగుతుంది. చరిత్రలో జరిగిన గాయాలను తిరిగి తోడటం కాదిది. మానని గాయాల స్వరూపాన్ని అర్ధం చేసుకోవటం ద్వారా వాటి చికిత్సకు ఉపక్రమించుటంతో పాటు, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి గాయాలు కాకుండా జాగ్రత్తలు పడేందుకు దేశ ప్రజలను ఉద్యుక్తులను చేయటం ఈ రచన లక్ష్యం. అనేక చారిత్రక ఆధారాలు, చారిత్రక పాత్రలు, కాల్పనిక పాత్రలలో కలగలిపి సాగించిన రచన ఇది.

మురళీకృష్ణ

(గత సంచిక తరువాయి)

ముందుకు దూకుతున్న గంగాధర శర్మను పట్టి ఆపాడు ప్రహరసింహుడు.

'ఆవేశం అనర్ధదాయకం. ఇలాంటి పరిస్థితిలో విచక్షణ ప్రధానం' అన్నాడు. దూరంగా, ఊరు పరశురామ ప్రీతి అవటం కనిపిస్తోంది. జనుల అరుపులు, కేకలు, ఆర్తనాదాలు వినిపిస్తున్నాయి.

ఎవరు అగ్నికి ఆహుతి అవుతున్నారో, ఎవరు కత్తులకు బలి అవుతున్నారో తెలియటం లేదు ఆలోచించాలంటేనే భయం వేస్తోంది.

'మనవారు ప్రాణాలు కోల్పోతూంటే, మనం చూస్తూ ఊరుకోవాలా?' కోపంగా అడిగాడు గంగాధర శర్మ.

'తప్పదు' అంది పద్మిని. దూరంగా ఆకాశానికి ఎగస్తున్న మంటలు, ఆమె కళ్ళలో ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. 'సమయం అలాంటిది. కలసి కట్టుగా మనం వారిని ఎదుర్కోనాలంటే పరిస్థితి ఒకరకంగా ఉండేది. ఇప్పుడు ముగ్గురం మిగిలేం. వారిని మనమే ఎదుర్కోవటం మూర్ఖత్వం' అంది.

'అందుకని చూస్తూ ఊరుకుంటామా?' గంగాధర శర్మ ఆవేశం పెరుగుతోంది. అతడికి తన తల్లి విషయంలో ఆందోళనగా ఉంది.

'నువ్వొక్కడివి వారిని అడ్డుకోగలవా?' అడిగాడు ప్రహరసింహుడు.

'కానీ.. ఇందాక మనం ముగ్గురమే వారికి అడ్డుగా నిలబడలేదా?'అడిగాడు గంగాధర శర్మ.

'అలా, నిలబడ్డాం కాబట్టే కనీసం అయిదుగురిని సంహరించగలిగాం. ఇప్పుడు మనం చేసేదేమీ లేదు. వాళ్ళు వెళ్ళేవరకూ ఎదురుచూడటం తప్ప' అంది పద్మిని. గంగాధర శర్మకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. కాస్సేపటి క్రితం ప్రాణాలు త్యజించటానికి మొండిగా సిద్ధపడ్డ ఈమె ఇప్పుడు ప్రాణాలు కాపాడటం గురించి మాట్లాడుతోంది.

గంగాధర శర్మ ముఖంలో కనిపిస్తున్న అయోమయం, ఆందోళనలు అర్థం చేసుకుంది పద్మిని. అనునయంగా నవ్వింది.

'ప్రస్తుతం పరిస్థితిని బట్టి మనం మారాల్సి ఉంటుంది. లేకపోతే మనుగడ ప్రశ్నార్థకమవుతుంది. పాతకాలం నాటి విలువలు, మర్యాదలు ఈకాలంలో పనికిరావు. ప్రాణాలు పోయినా ఫరవాలేదు, శత్రువులతో తలపడతాను అనే కాలం పోయింది. ఇప్పుడు ప్రాణాలు కాపాడుకోవటం ప్రథమ కర్తవ్యం. మనం బ్రతికి ఉంటే, మరో పదిమంది ప్రాణాలు కాపాడగలుగుతాం. అలాగని యుద్ధం నుంచి పారిపోవాల్సిన అవసరంలేదు. కానీ ఎప్పుడు ప్రాణాలు అర్పించాలి, ఎప్పుడు కాపాడుకోవాలి అన్న దానిలో విచక్షణ ప్రదర్శించాల్సి ఉంటుంది' మృదువుగా అంది. ఆమె వైపు అలానే చూస్తూండి పోయాడు గంగాధర శర్మ చాలాసేపు. చివరికి అన్నాడు. 'కానీ ఈ తురుష్కులు, మన గ్రామాన్ని ఆక్రమించుకోవాలనుకుంటే?' నవ్వింది పద్మిని.

'అందుకే మనం ప్రాణాలు కాపాడుకోవటం ఆవశ్యకం అంటున్నాను. ఈ ఊరు, ఈ కొండలు, కోనలు మనకు తెలిసినంతగా వాళ్ళకు తెలియదు. కాబట్టి మనం కొద్ది సంఖ్యలో ఉన్నా వాళ్ళని అధికంగా చికాకు పరచగలం. అదృష్టం బాగుంటే ఊరినుంచి తరిమివేయగలం. అందుకోసమైనా మనం ప్రాణాల్ని రక్షించుకోవాల్సి ఉంటుంది. ప్రాణాలు విలువ తెలిసేది ఇలాంటి కాలంలోనే' అంది.

●●●

ఒక్క క్షణకాలం చంద్రశేఖరుడికి ప్రాణాలు పోయినంత పని అయింది. ఎవరూ తనని చూడలేదనుకుని పిల్లిలా బయటకు పాకుతూంటే, ఎవరో అతడిని పట్టుకున్నారు. ఏం చేయాలో తోచలేదు. ఏం మాట్లాడితే ఏ ప్రమాదం ముంచుకు వస్తుందో. కళ్ళెత్తి తనను పట్టుకున్న వారిని చూడాలన్న భయం వేసి తల ఎత్తలేదు చంద్రశేఖరుడు.

'చంద్రశేఖరా.. నిశ్శబ్దం.. మాట్లాడకు' గుసగుసగా వినిపించింది స్వరం. తలెత్తి చూశాడు. ఎదురుగా శూరవర్మను చూడగానే ప్రాణాలు లేచి వచ్చాయి చంద్రశేఖరుడికి.

ఏదో అనబోయాడు సంతోషంగా..

'నిశ్శబ్దం' అన్నట్టు సౌంజ్ఞ చేశాడు శూరవర్మ. 'నాతోరా' అన్నాడు మెల్లిగా. శూరవర్మను అనుసరించాడు చంద్రశేఖరుడు.

కొన్ని అడుగులు ముందుకు వేయగానే వెనకనుంచి పెద్దగా, సంతోషంగా అరుపులు వినిపించాయి.

శూరవర్మ వెనుతిరిగి చూడలేదు.

చంద్రశేఖరుడు వెనక్కు చూడకుండా ఉండలేకపోయాడు.

ఎవరో శూలానికి మాధవుడు తలను గుచ్చి పైకెత్తారు. ఆ దృశ్యం చూస్తూంటే చంద్రశేఖరుడు రక్తం మరగసాగింది.

'మాధవుడిని చంపేశారు' శూరవర్మతో చెప్పాడు.

శూరవర్మ మాట్లాడలేదు. వెనుతిరిగి చూడలేదు. పరుగులాంటి నడకతో గుడి బయటకు నడుస్తూనే ఉన్నాడు.

వారి దారంతా దుమ్మూ, ధూళి, శవాలు పరచి ఉన్నాయి. ఇంకా కొందరు గోడలను పగలగొడుతున్నారు.

ఇంతలో లోపలనుంచి పెద్దగా కేకలు వినిపిస్తున్నాయి.

చంద్రశేఖరుడికి అర్థమయింది, వెనక్కు తిరగకుండానే.

శివలింగాన్ని ముక్కలు చేస్తున్నారు.

ఎవరో ముక్కలయిన శివలింగాన్ని విసిరేశారు. కొందరు ఆ కన్నులపైన ఎక్కి తొక్కుతున్నారు. వారి దేవుడి పేరును పిలుస్తున్నారు పెద్దగా.

గుడి దాటారు.

బయట సిద్ధంగా ఉన్న గుర్రాలను ఎక్కారు. వేగంగా అడవి వైపుకు దారి తీశారు.

●●●

చీకటి పడింది.

జగతిపై నల్లటి తెర కప్పినట్టుంది.

ఆ నల్లటి తెరను చీలుస్తున్నట్టూ ఊరిలోంచి మంటల వెలుతురు కనిపిస్తోంది.

ఆ వెలుతురు వైపే చూస్తూ కూచున్నాడు గంగాధర శర్మ.

అతడికి కాస్త దూరంలో పద్మిని నిద్రిస్తోంది. ప్రహరసింహుడు కాపలాగా ఓ బండరాయిపై కూచుని ఉన్నాడు.

ఇదంతా నిజం అనిపించటంలేదు గంగాధర శర్మకు, ఇదొక పీడకలలా ఉంది.

తానున్న స్థలానికి కాస్త దూరంలో తన ఇల్లు ఉంది. తన పుస్తకాలున్నాయి. తాను బాల్యం నుంచీ ఆడుకున్న స్థలాలున్నాయి. తన జ్ఞాపకాలతో పెనేసుకున్న భూమి ఉంది.

కానీ ఇప్పుడు ఇల్లూ వాకిలీ లేని వాడిలా, అడవిలో నేలపై పడుకోవాల్సి వచ్చింది.

ఎందుకని? ఏమిటదంతా?

అసలిలా జరుగుతుందని తానెప్పుడన్నా ఊహించాడా?

ఇంతకీ తన తల్లి ఎలా ఉందో తెలియదు.

ఆమె గురువుగారితో, గుహను చేరుకుందా? దారిలోనే తురుష్కుల బారిన పడిందా? ఏమీ తెలియదు.

ఆమె కూడా ఎక్కడో నేలపై ఇలాగే పడుకుని ఆలోచిస్తూంటుందా?

చంద్రశేఖరుడు ఎలా ఉన్నాడో?

ఏవేవో ఆలోచనలతో గంగాధర శర్మ మనస్సు అతలాకుతలంలా ఉంది. అతడికి ఊళ్ళోకి పరుగెత్తాలని ఉంది. తన ఇల్లు, తనకు పరిచితుల ఇళ్ళను చూడాలని ఉంది. అందరూ ఎలా ఉన్నారో తెలుసుకోవాలని ఉంది.

చుట్టూ చూశాడు గంగాధర శర్మ.

పద్మిని గాఢనిద్రలో ఉంది.

ప్రహార సింహుడు వైపు చూశాడు.

అతడు కూచునే నిద్రపోతున్నాడు.

శబ్దం కాకుండా లేచాడు గంగాధర శర్మ. కత్తిని తీసుకున్నాడు. ఎవరి నిద్రభంగం కాకుండా, జాగ్రత్తగా అడుగులో అడుగువేస్తూ ఊరి వైపుకు నడవసాగాడు.

●●●

అడవికి చేరుకోగానే, ఓ పొదమాటున గుర్రం ఆపాడు శూరవర్మ.

అక్కడ పరిసరాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించాడు. 'ఈ రాత్రికి ఇక్కడ విశ్రమిద్దాం' అన్నాడు.

గుర్రం దిగుతూనే చంద్రశేఖరుడు, శూరవర్మ ఎదురుగా వెళ్ళి నిలబడ్డాడు.

'నన్ను మృత్యువు వైపు ఎందుకు నెట్టారు? మళ్ళీ వచ్చి ఎందుకు రక్షించారు?' అడిగాడు.

శూరవర్మ నవ్వాడు. 'నిన్ను మృత్యుముఖం వైపు నెట్టేట్టయితే, మళ్ళీ వచ్చి ఎందుకు రక్షిస్తాను?' అడిగాడు.

'మీకు నేనంటే ఇష్టంలేదు. మీకు గంగాధర శర్మ అంటేనే ఇష్టం. అందుకే మీతో నన్ను తీసుకు రావద్దనుకున్నారు. తీసుకు వచ్చినా నన్ను యుద్ధంలో పాల్గొననీయలేదు. నన్ను ఎలాంటి స్థానంలో నుంచో పెట్టారంటే, మరణం తప్పని స్థానం అది. ఎందుకని?' నిలదీశాడు చంద్రశేఖరుడు.

శూరవర్మ ముఖం గంభీరంగా అయింది.

'యుద్ధంలో ప్రణాళిక ఉంటుంది. కొందరికి కఠినమైన బాధ్యతలు లభిస్తాయి. ఆ బాధ్యతలను అప్పచెప్పటం, వారి ప్రతిభపైన ఆధారపడి ఉంటుంది. నువ్వూ, మాధవుడు తురకసేనలను గర్భగుడిలో అడుగుపెట్టనివ్వరనుకున్నాను. అసలు మీ వరకూ తురకసేనలను రానివ్వమనే అనుకున్నాను. కానీ అనుకున్నది, అనుకున్నట్టు జరగలేదు' చివరి మాటలంటూంటే శూరవర్మ గొంతు వణికింది.

'నేను సమయస్ఫూర్తి ప్రదర్శించకపోయి ఉంటే, మాధవుడిలా నా తల ఏ శూలానికో వేలాడుతూ ఉండేది' కోపంగా అన్నాడు చంద్రశేఖరుడు.

నిట్టూర్చాడు శూరవర్మ.

'మాధవుడు, ఒక్కడే పదిమందిని అడ్డుకున్నాడు.'

'అంటే, నేను కూడా మాధవుడిలా ప్రాణత్యాగం చేసి ఉండాల్సిందేనా?' అరిచాడు చంద్రశేఖరుడు సూటిగా, చంద్రశేఖరుడి కళ్ళల్లోకి చూస్తూ చెప్పాడు శూరవర్మ.

'మాధవుడు సనాతన ధర్మ భక్తుడు. అతడికి మనధర్మం ప్రాణాలకన్నా ఎక్కువ. అందుకే అతడిని గర్భగుడిలో శివలింగ రక్షణ కోసం ఉంచాను.'

'మరి నేను?'

'మాధవుడు ఒక్కడే పదిమంది పెట్టు అయితే, నువ్వు ఒక్కడివే వందమంది పెట్టు. అందుకే మాధవుడికి తోడుగా నిన్ను ఉంచాను.' అన్నాడు శూరవర్మ.

అతడి మాటలు వింటూనే చంద్రశేఖరుడి ముఖం ఎర్రబడింది. యుద్ధరంగం వదలి ప్రాణాలు రక్షించుకునేందు పారిపోయి వచ్చాడని తనని శూరవర్మ దూషిస్తున్నట్టు అర్థం చేసుకున్నాడు చంద్రశేఖరుడు.

'గెలవగలిగే యుద్ధమే చేయాలని మీరే చెప్పారు. ప్రాణాలు రక్షించుకోవటం అత్యంత ప్రాధాన్యం వహిస్తుందనీ చెప్పారు' కోపంగా అన్నాడు.

నవ్వాడు శూరవర్మ. 'నువ్వు చేసింది సరైన పనే. నేను, నాతో పాటు ఈ అయిదుగురూ వచ్చింది నీ రక్షణ కోసమే. నేను నిన్నేమీ అనటంలేదు. నా పథకం చెప్పాను. అంతే' అన్నాడు.

చంద్రశేఖరుడి కోపం తగ్గలేదు. 'ఇకపై నుంచీ నేను ఇలా గర్భగుడిలో కూచుని చావుకోసం క్షణాలు లెక్కపెట్టే బాధ్యతను నిర్వహించను. నేనూ యుద్ధంలో పాల్గొంటాను.' అన్నాడు.

'ఇది గడ్డు సమయం. మనం ఎవరికి వారుగా కాక, అందరం కలసి ఒకటిగా ఆలోచించాల్సిన సమయం' అన్నాడు.

చంద్రశేఖరుడు మాట్లాడలేదు. కానీ, అతడికి శూరవర్మ వాదన నచ్చలేదు.

●●●

ఊరు దగ్గరపడుతున్న కొద్దీ శబ్దాలు వినిపించసాగాయి.

ఊరిని పరశురామ ప్రీతి చేసిన తురుష్కులు ఊరు వదిలి పోలేదు. ఊళ్ళోనే ఉన్నారు. వాళ్ళ అరుపులు, కేకలు వింటూంటే, వారు ఏవో సంబరాలలో ఉన్నారని అర్థమవుతోంది. ఊరు ఇంకాస్త దూరంలోనే ఉందనగా, ఒక తురుష్క సైనికుడు పహరా కాస్తూ కనబడ్డాడు. గంగాధర శర్మ చీకట్లోకి నవ్వాడు.

ఆ సైనికుడు పహరా కాస్తున్నాడు. అటూ ఇటూ చూస్తున్నాడు. కాస్సేపటికి మరో సైనికుడు వచ్చి అతడి స్థానంలో ఆగాడు. అప్పుడు ఈ సైనికుడు కదిలాడు. వాళ్ళు పహరా కాసే విధానం గంగాధర శర్మకు అర్థమయింది.

సైనికులు ఊరి చుట్టూ ఉన్నారు. ఒకరొకరు తమ తమస్థానాల నుంచి కదలుతూ మరొకరి స్థానం చేరుకోగానే, వారు కదలి మరోస్థానానికి వెళుతున్నారు. ఈలోగా, ప్రమాదం ఏదైనా కనిపిస్తే, వారు ఇతరులను అప్రమత్తులను చేస్తూ గంగాధరశర్మ చీకట్లోకి నక్కాడు.

ఒకడి దృష్టిని మళ్ళీస్తే తాను సులభంగా ఊళ్ళోకి ప్రవేశించవచ్చు.

'ఊళ్ళోకి ప్రవేశించి?' ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం ఆలోచించాలని లేదు గంగాధర శర్మకు. ఎలాగైనా ఊళ్ళో అడుగుపెట్టాలని ఉంది. అది తప్ప మరో ఆలోచనలేదు. ఇంతలో ఒక తురుష్కుడు వచ్చి అక్కడ నుంచున్న వాడితో ఏదో మాట్లాడేడు. ఆ తురుష్కుడు తల ఊపాడు.

కొత్తగా వచ్చివాడు సరిగ్గా గంగాధర శర్మ ఉన్న వైపుకే రాసాగాడు. గంగాధర శర్మ మరింతగా చీకట్లోకి ఒదిగాడు.

ఆ తురుష్కుడు వచ్చి చీకట్లోకి చూస్తూ అలాగే నిలబడ్డాడు.

గంగాధర శర్మకు ఏం చేయాలో అర్థం కాలేదు. తాను రాయి వెనక ఉన్నాడు. కానీ రాయి తనను సంపూర్ణంగా దాస్తోందో, లేదో తెలియటం లేదు.

రాయి వెనుక నుంచి లేచి పారిపోనూలేడు. ఎందుకంటే, తురుష్కుడు ఎంతో దగ్గరగా ఉన్నాడు.

వాడి చీకట్లోకి తీక్షణంగా చూస్తున్న విధానం గంగాధర శర్మలో కంగారు కలిగించింది. ఇక అటునుంచి లేచి పరుగెత్తాలని నిశ్చయించుకున్నాడు గంగాధర శర్మ. కానీ అంతలో అతడికి ఆ శబ్దం వినిపించింది.

క్షణంలో అతడి ఉద్విగ్నత హాస్యంగా మారింది.

ఆ తురుష్కుడు చీకట్లో నుంచుని లఘుశంక తీర్చుకుంటున్నాడు.

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)

Click here to share your comments on this serial